

**ОПШТИНА КАРПОШ
СЕКТОР ЗА ЕКОЛОГИЈА И ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ**

**ПРЕДЛАГАЧ: ГРАДОНАЧАЛНИК
НА ОПШТИНА КАРПОШ**

**ИЗГОТВУВАЧ: СЕКТОР ЗА ЕКОЛОГИЈА И
ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ**

**ПРЕДЛОГ - ПРОГРАМА
за активностите на Општина Карпош во областа на Екологијата
и Енергетската ефикасност за 2022 година**

Скопје, декември 2021 година

Врз основа на член 22, став 1, точка 2 и член 36, став 1, точка 1 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002), Советот на Општина Карпош, на _____ седница, одржана на _____ година, донесе

ПРЕДЛОГ - ПРОГРАМА
за активностите на Општина Карпош во областа на Екологијата
и Енергетската ефикасност за 2022 година

Скопје, декември 2021 година

Врз основа на член 22, став 1, точка 2 и член 36 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр.5/2002), Советот на Општина Карпош, на _____ седница, одржана на _____ година, донесе

ПРОГРАМА
за активностите на Општина Карпош во областа на Екологијата
и Енергетската ефикасност за 2022 година

Вовед

Секторот за екологија и енергетска ефикасност преку изработка и имплементација на квалитетна и издржана програма за 2022 година ќе придонесе кон спроведување на законските одредби кои произлегуваат од Законот за локална самоуправа, Законот за заштита на животната средина, Законот за енергетика, Законот за енергетска ефикасност, Националните стратегии за енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија, и усвоените програми од Советот на Општина Карпош (ЛЕАП, Програма за ЕЕ), а воедно и имплементација на мерки и активности во поглед на подобрување и заштита на животната средина.

Секторот во својот состав содржи две одделенија – Одделение за екологија и Одделение за енергетска ефикасност. Проектните задачи кои се спроведуваат преку активностите во овие две одделенија во секторот, имаат за цел подигнување на свеста на граѓаните за заштита на животната средина во просторот на опфатот на Општината, намалување на потрошувачката на енергија и заштита на животниот стандард на граѓаните, примена на обновливи извори на енергија во замена на фосилните горива, со што како крајна цел е намалувањето на емисиите на CO₂ во воздухот.

I. Развојни приоритети и цели

- ❖ Општината Карпош на својата територија ги спроведува мерките и активностите кои се доделени на локалната самоуправа, а се однесуваат на областите заштита на животната средина (екологија) и енергетската ефикасност;
- ❖ Општината да воспостави услови за пристојно, безбедно и здраво живеење на своите граѓани;
- ❖ Анимирање на граѓаните во активностите кои ќе произлезат од Програмата, односно активно учество на граѓаните;
- ❖ Програмата да врши едукација на поединци и/или групи во заштитата и подобрувањето на еколошките стандарди, што ќе придонесе за развивање на јавната свест за зачувување на животната средина и природата и тоа што значи да се биде енергетски ефикасен во одвивање на процесите;
- ❖ Програмата предвидува и реализација на мерките и обврските за енергетска ефикасност кои Општината Карпош ги потпиша и се обврза за нивно спроведување во Конвенцијата на Градоначалници на Европски Градови и Општини.

II. Проектни активности

1. Одделение за екологија

Одделението за екологија своето работење го темели на обврските и надлежностите кои ги има во следните подрачја:

- 1.1. Јавна чистота и хигиена,
- 1.2. Паркови, јавно зеленило и хортикултура,
- 1.3. Урбана опрема,
- 1.4. Имплементација на ЛЕАП-от,
- 1.5. Проектни активности од областа на екологијата,
- 1.6. Субвенционирање на купување велосипеди и електрични тротинети.

1.1.	Јавна чистота и хигиена
Опис на активности:	<p>За одржување на јавната чистота, Општината Карпош издвојува значителни средства и енергија со цел одржување, но и подобрување на ефикасноста и унапредување на состојбата со јавната хигиена. Карпош, како и до сега, и понатаму се стреми да биде најчистата општина во Скопје. Во 2022 година Општината Карпош планира да ангажира помеѓу 80 и 100 сезонски работници (во зависност од сезоната) кои за својот ангажман ќе бидат исплатени од општинскиот буџет.</p> <p>За непречено одвивање на редовните активности на ангажираните работници, Општината Карпош ќе издвои средства за:</p> <ul style="list-style-type: none">- Финансиски надоместок за работниците (плати, придонеси, итн),- Одржување на машините и приборот за работа и набавка на нови машини, алат и потрошен материјал,- Набавка на ХТЗ и друга опрема за работниците,- Набавка на нови дувалки за собирање лисја,- Набавка на пили за кастрење на дрвја,- Чистење на диви депонии и изнајмување на товарен камион за транспорт на комунален отпад во депонија Дрисла,- Поставување и одржување на мобилни тоалети.
Стратешки насоки и цели:	<ul style="list-style-type: none">● Одржување, подобрување и унапредување на јавната хигиена во општината;● Зголемување на ефикасноста во областа на јавната чистота и хигиена● Подобрување на состојбата со јавните зелени површини
Очекувани резултати:	Почиста, поздрава и поубава општина
Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	41.900.000,00 денари
1.2.	Паркови, јавно зеленило и хортикултура
1.2.1.	Одржување на постојното јавно зеленило
Опис на активности:	<p>Одржување и реконструкција на јавни тревни површини</p> <p>Се мисли на постојните парковски површини, односно замена на оштетената или уништена трева со нова трева. По потреба и дотур на нова, квалитетна земја</p>

	<p>заради поголема ефикасност во садењето на новата трева.</p> <p>Одржување и полевање на младите дрвја На дрвјата кои беа насадени изминативе 2-3 години од страна на Општината Карпош, потребно им е редовно полевање и одржување, особено во летниот период. За таа цел, во текот на летото 2021 година беа ангажирани две цистерни кои ги полеваа дрвцата. Беше воведена и втора смена за оваа намена. И во 2022 година ќе продолжи оваа активност.</p> <p>Одржување на системите за наводнување На претходно поставените на зеленилото околу Плоштадот Делфина во Влае, на плоштадот во УЗ Пецо Божиновски Кочо (спроти студентскиот дом Гоце Делчев), на кружниот тек кај средното училиште Георги Димитров, на зелените површини кај платото со фонтаната во Карпош 3, плоштадот во Бардовци, кај платото “Млечен”, во дворот на ООУ Лазо Трповски, зелените површини на ул. Никола Русински (кај ТЦ Лептокарија) и други локации, на ул. Иван Аговски во Карпош 1, Московска и Женевска во Тафталице 2, кај Воените кули во Нерези, во ТЦ Лептокарија во Карпош 3, во дворот на ООУ Петар Поп Арсов во Карпош 4 и ООУ Војдан Чернодрински во УЗ Владо Тасевски, а од оваа година и на новоизградените зелени површини (паркот спроти хотел Карпош во УЗ Владо Тасевски, паркот помеѓу ул. Соле Стојчев и ул. Желево во УЗ Карпош 4 и тревникот кај Вегера во УЗ Тафталице 1). Овие системи за наводнување неопходно треба да се поправаат и одржуваат.</p>
Стратешки насоки и цели:	Јавното зеленило за кое се грижи Општината Карпош да биде функционално и во добра состојба
Очекувани резултати:	<ul style="list-style-type: none">• Уредени јавни површини со украсно зеленило,• Средени тревни површини,• Полеани јавни зеленила,• Уредени дрвјата на територијата на Карпош.
Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	9.000.000,00 денари
1.2.2.	Изградба на нови парковски површини и јавно зеленило
Опис на активности:	Садење на нови листопадни и зимзелени садници

	<p>Општината Карпош ќе продолжи да посветува внимание на хортикултурното уредување на зелените површини. За таа цел на определен број на локации ќе биде извршено садење на нови дрвца.</p> <p>Се планираат две акции на садење на дрвца, во пролетниот и есенскиот период од годината, а исто така и подигање на нови тревници и рехабилитација на деградираните тревни површини.</p> <p>Најавени се и неколку донации од страна на општествено одговорни правни субјекти за ново зеленило и дрвца, кои се секогаш добредојдени.</p>
Стратешки насоки и цели:	Подобрување на состојбата на јавните зелени површини
Очекувани резултати:	<ul style="list-style-type: none">- Нови уредени зелени површини- Зголемен број на дрвја во парковите
Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	6.000.000,00 денари
1.3.	Урбана опрема
1.3.1.	Одржување на урбаната опрема
Опис на активности:	<p>Одржување и санација на оштетени парковски клупи за седење и корпи за отпадоци</p> <p>Дел од поставените клупи се оштетени од забот на времето и временските услови, па така неопходна е интервенција и санирање на даските од клупите, како и на нивната конструкција (доколку е потребно).</p> <p>Покрај што бројот на корпи за смет на јавните површини во Општина Карпош е недоволен, еден дел од истите се оштетени и/или вон функција. Санација (таму каде што е можно) и замена (онаму каде што не е можна поправка) на оштетените корпи се секако потребни.</p> <p>Одржување на детските и спортските игралишта</p> <p>На територијата на Општината Карпош има голем број на детски игралишта, кои поради експлоатација на истите со тек на времето, треба да се санираат, заменуваат, бојадисуваат и слично. За жал, реквизитите на овие игралишта често се и мета на недоговорни граѓани кои најчесто во доцните вечерни часови намерно ги оштетуваат. Акцентот во 2022 година ќе биде на пофреквенто и поефикасно санирање на оштетувањата, како и замена на материјалот на најчесто оштетуваните реквизити, се разбира во рамките на финансиските можности.</p>

	<p>Во врска со реквизитите на спортските игралишта, исто така ќе се врши чест мониторинг и оштетените реквизити ќе бидат санирани во најкус можен рок.</p> <p>Одржување и санација на оштетени огради и други браварски работи</p> <p>Се работи за реконструкција на оградите, металните столбчиња и останати браварски работи и нивно тековно одржување.</p> <p>Одржување на фонтаните</p> <p>Изградените пет фонтани кои се наоѓаат на плоштадот Делфина во Влае, на платото во Карпош 3, на плоштадот во Бардовци, плоштадот во УЗ П.Б.К (спроти студентски дом Гоце Делчев) и во близина на Адrenalинскиот парк на кејот на реката Вардар, како и евентуално други фонтани кои би се изградиле во следниов период, треба редовно да се одржуваат и зачуваат во исправна состојба.</p>
Стратешки насоки и цели:	Исправна и функционална урбана опрема која ќе служи за релаксација на граѓаните
Очекувани резултати:	Одржувани и функционални клупи за седење, корпи за отпадоци, реквизити на детски и спортски игралишта, метални огради, настрешници, летниковци, фонтани итн.
Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	20.000.000,00 денари
1.3.2.	Поставување на нова урбана опрема
Опис на активности:	<p>Детски игралишта</p> <p>Изградбата на новите игралишта со реквизити безбедни за децата се врши или на локации кои се со многу оштетени и застарени реквизити или на сосема нови локации.</p> <p>Клупи и корпи</p> <p>Поставувањето на нови клупи за седење и корпи за отпадоци исто така ќе продолжи во 2022 година, а ќе се реагира како по барање на урбаните заедници и самите граѓани, така и по увид на лице место од страна на стручните служби на Општина Карпош.</p>
Стратешки насоки и цели:	Нова урбана опрема за одржливост на јавната хигиена, како и за одмор и релаксација на граѓаните
Очекувани резултати:	Нови функционални клупи за седење, корпи за отпадоци, детски игралишта, фитнес зони, огради, настрешници, летниковци, фонтани итн.

Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	5.750.000,00 денари
1.4.	Имплементација на ЛЕАП-от преку годишни активности
Опис на активности:	<p>Имплементирање на ЛЕАП 2 за 2022 година и реализација на проектите и активностите од Акцискиот план за 2022 година.</p> <p>По усвојување на Програмата за активностите на Општина Карпош во областа на екологијата и енергетската ефикасност за 2022 година, ќе следи комисиско определување на активностите за имплементација на проекти во рамките на ЛЕАП 2. За таа цел Комисијата за спроведување на активностите од ЛЕАП ќе изработи Акциски план за 2022 година со конкретни мерки и активности за реализација, кој потоа ќе биде усвоен на седница на Советот на Општина Карпош. Во тој Акциски план на годишно ниво ќе бидат определени приоритетните проекти предвидени за реализација во 2022 година.</p> <p>Како приоритетни за 2022 година се предлагаат следниве активности за реализација, и тоа:</p> <ol style="list-style-type: none">Изработка на интерактивна web базирана апликација за приказ на катастарот на загадувачи на Општина Карпош<ul style="list-style-type: none">• Евиденција и мониторинг врз постојаните и евидентирани загадувачи на територијата на Општина Карпош можност за интегриран транспарентен начин на информирање.• Изработката и спроведување на катастарот за загадувачи на Општина Карпош е недоволен момент за имплементација на истиот тест неопходен е информативен систем за информирање на јавноста.• Подobar начин на информирање општо на граѓаните, лесен пристап до информациите за загадувачите, брза и едноставна идентификација на нови загадувачи, воспоставување на брза соработка помеѓу општината и граѓаните. <p>Предвидена финансиска рамка: 300.000,00 денари</p> <ol style="list-style-type: none">Дополнување на Катастарот на загадувачи на територија на општината

	<p>Дополнување на податоци во дигитална база на загадувачи, што воедно представува база за индустриските капацитети (местоположба, тип на активност, капацитет, услови во ИСКЗ дозволите).</p> <p>Без финансиски импликации.</p> <p>3. Реализација на јавна кампања за потребата од примарна селекција и рециклирање на отпад Изработка на промотивен материјал за начинот на селекција на отпадот и материјалите кои се рециклираат и нивната вредност како секундарни суровини.</p> <p>Предвидена финансиска рамка: 50.000 денари</p> <p>4. Промовирање на пилот проект за сепарирање, рециклирање и реупотреба на одреден тип на материјал кој се рециклира</p> <ul style="list-style-type: none">• Избор на материјал која се рециклира за кој постојат изводливи технички решенија за сепарирано собирање и третман,• Дефинирање на проектна задача,• Реализација на проектот (во соработка со преработувачите на материјали кои се рециклираат и/или крајните корисници)• Поттикнување на комерцијалните објекти да склучат договор со лиценцирани постапувачи со отпад <p>Без финансиски импликации.</p> <p>5. Подигнување на јавната свест со цел да се почитува Правилникот за одржување во исправна состојба на оџаците, димоводните уреди, системите за воздух, системите за воздушно и водено греење, огништата-котли за парно греење во објекти, како и во индустриски и занаетчиски постројки.</p> <p>Без финансиски импликации.</p>
Стратешки насоки и цели:	Карпош – еколошки просперитетна општина; здрава животна средина за сите граѓани
Очекувани резултати:	Имплементација на определен број на активности предвидени во ЛЕАП-от со што би се дал придонес за почиста и поздрава животна средина.
Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош

Предвидена финансиска рамка:	350.000,00 денари
1.5.	Проектни активности од областа на екологијата
1.5.1.	Изградба на ново детско игралиште со еколошки материјали
Опис на активности:	Изградба на ново модерно и функционално детско игралиште изработено од еколошки материјали. Проектот е добиен преку учество на јавен конкурс за најеколошка општина објавен од страна на Пакомак и Балкан Еко Институт. Опремата ќе биде обезбедена од страна на Пакомак и Балкан Еко Институт како награда за освоено прво место на конкурсот, а ќе се реализира во првата половина на 2022 година.
Стратешки насоки и цели:	Нова, стилска урбана опрема за игра и релаксација на најмладите
Очекувани резултати:	Ново модерно и функционално игралиште изработено од еколошки материјали за релаксација и игра на најмладите граѓани на Општина Карпош
Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	Без финансиски импликации
1.5.2.	Учество во проектот „Биди кул – рециклирај“
Опис на активности:	Промоција и поддршка на проектот „Биди кул рециклирај“ кој се спроведува од страна на социјалното претпријатие „РЕДИ рециклирај“ во соработка со здружението „Go green“ и „Пакомак“. За реализација на наведениот проект социјалното претпријатие „Реди рециклирај“ поставува канти за селекција на неопасен отпад (пластика и хартија) во заинтересираните станбени згради и институции на територија на Општина Карпош, од каде со електрични трицикли го собира селектираниот отпад и го одлага во соодветни складишта.
Стратешки насоки и цели:	Карпош – еколошки просперитетна општина; здрава животна средина за сите граѓани
Очекувани резултати:	Реализација на јавна кампања за потребата од примарна селекција и рециклирање на неопасен отпад (пластика и хартија)
Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош

Предвидена финансиска рамка:	Без финансиски импликации
1.6.	Субвенционирање на купување велосипеди и електрични тротинети
Опис на активности:	<p>Општината Карпош планира и во текот на 2022 година да ја реализира оваа проектна активност со цел да го промовира користењето на велосипедите и електричните тротинети како превозни средства, но и како средства за рекреација. Активноста ќе се спроведе по истиот терк како и досега, односно по принципот “прв дојден, прв услужен”.</p> <p>Планирано е купувањето на нов велосипед за граѓаните на Карпош да биде субвенционирано со 30% од неговата вредност, но не повеќе од 3.000 денари, а за тротинетите исто со 30% од вредноста, но со максимален износ од 5.000 денари.</p> <p>И оваа година поради ситуацијата со пандемијата на Ковид-19 вирусот, граѓаните аплицирањето ќе можат да го извршат освен преку архивата на Општина Карпош, и по електронски пат.</p> <p>Со спроведувањето на оваа активност граѓаните на Општината Карпош, покрај веќе изградената солидна инфраструктурна велосипедска мрежа, ќе добијат уште еден стимул за користење на алтернативни превозни средства кои не го загадуваат воздухот и животната средина.</p>
Стратешки насоки и цели:	<ul style="list-style-type: none">● Почиста животна средина во општината, односно помала емисија на штетни гасови;● Намалување на сообраќајот;● Подобрување на здравјето на граѓаните – корисници на велосипеди и електрични тротинети.
Очекувани резултати:	Почиста општина, поздрави граѓани
Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	600.000,00 денари

2. Одделение за енергетска ефикасност

Одделението за енергетска ефикасност своето работење го темели на обврските и надлежностите кои ги има во следните подрачја:

- 2.1. Јавно осветлување,
- 2.2. Активности од областа на енергетската ефикасност.

2.1.	Јавно осветлување
2.1.1.	Замена на постојните светилки со ЛЕД светилки по ЕСКО модел и тековно одржување на јавното осветлување
Опис на активности:	<p>ЕСКО моделот предвидува во текот на наредната година да се заменат сите 4.960 позиции на натриумови светилки со ЛЕД светилки. Исто така ќе бидат заменети 108 позиции на натриумови светилки во дворните места на училиштата, како и рефлекторите од 400W инсталирани на спортските и детските игралишта вкупно 244 позиции. Овој модел е согласно Законот за Енергетска Ефикасност и овозможува вкупната инвестиција да се враќа на ЕСКО партнерот во рок од 8 години само од заштедата на електрична енергија и средства за одржување на системот.</p> <p>Очекуваните заштеди на годишно ниво се 60% од сегашната инсталирана снага на светилките односно околу 9.600.000 ден. за потрошена електрична енергија и околу 12.000.000 ден. колку во просек се издвојува за тековно одржување на улично осветлување годишно.</p> <p>Вкупните средства на годишно ниво од комуналната такса за јавното осветлување се 40.664.484 ден. се доволни за реализација на обврските по овој модел кој изнесуваат:</p> <ul style="list-style-type: none">15.000.000 денари гоодишно за месечни рати кон ЕСКО партнерот во траење од 8 години.8.500.000 ден. за потрошена енергија за улично осветлување (после првата година) кога ќе бидат заменети сите светилки со ЛЕД. <p>Одржувањето е обврска на ЕСКО партнерот.</p> <p>Минимум 17.000.000 ден. на годишно ниво остаток на општината од таксата за јавно осветлување за реализација на други капитални проекти.</p>

	<p>Овие параметри се содржани во студијата за ЕСКО моделот која е во фаза на изработка.</p> <p>Поправки, одржување и реконструкција на јавното осветлување</p> <p>Искуството од 2013 година па наваму, односно поделбата на територијата на Општина Карпош на два реони и соодветно на тоа одржувањето со два економски оператори, се покажа како модел поуспешен од претходниот кога само еден економски оператор беше ангажиран за одржување на јавното осветлување. Поради тоа, овој модел ќе се применува и во 2022 година.</p> <p>Освен замена на прегорените светилки и отклонување на појавените дефекти, се планира и реконструкција на старите системи за јавно осветлување, што подразбира промена и на комплетната инсталација, како и заштита и бојадисување на столбовите или нивна замена доколку е потребна.</p> <p>Такси за електрични приклучоци</p> <p>Во текот на тековната година Општината Карпош повремено има потреба од набавка и поставување на нови електрични броила со цел да ја одвои, односно регулира, сопствената потрошувачка на електрична енергија од други субјекти. Финансиските трошоци за таа активност се предвидени од овој дел од Програмата.</p>
Стратешки насоки и цели:	<ul style="list-style-type: none">- Со реализација на овој проект се овозможува во наредните 17 години (колку што е работниот век на новите светилки) целосно да се реши проблемот со функционирањето на јавното осветлување во општината,- Исправна инсталација за јавно осветлување на целата територија на Општината Карпош
Очекувани резултати:	<ul style="list-style-type: none">- Помала потрошувачка на електрична енергија и средства за јавно осветлување ефикасен систем и функционирање на мрежата без дефекти и застои безбедни улици и јавни површини за граѓаните,- Ефикасно јавно осветлување, односно осветлени сите јавни содржини и површини со минимална потрошувачка на електрична енергија.
Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	42.500.000,00 денари (7.500.000,00 за ЕСКО партнерот за 6 месеци и 11.000.000,00 за сметки за потрошена електрична енергија)

2.1.2.	Изградба на нови системи на јавно осветлување
Опис на активности:	<p>Подготовка на проектна документација Проектната документација е законска обврска доколку на постојниот систем се приклучуваат нови линии и светилки. Новите проекти треба да бидат исклучиво со ЛЕД светилки кои ќе имаат приклучок на постојните ормари за улично осветлување.</p> <p>Ново јавно осветлување И понатаму останува потребата осветлувањето да биде поврзано со изградбата на нови сообраќајници, нови зелени површини и пешачки зони кои се планираат за наредниот период.</p>
Стратешки насоки и цели:	Осветлување на сите новоизградени површини
Очекувани резултати:	Високоефикасно ЛЕД осветлување на јавните површини, зголемување временската употребливост на овие содржини вечерните часови.
Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	3.500.000,00 денари
2.2.	Активности од областа на енергетската ефикасност
Опис на активности:	<p>1. Замена на котелскиот систем за греење на нафта во ООУ „Аврам Писевски“ со систем на ОИЕ –термални пумпи воздух/вода Ова е последниот систем на фосилно гориво во Општината и со изработениот проект во 2021 година се предвидува негова замена со термални пумпи воздух/вода во високо температурен режим (55°C) на греење со постојниот радијаторски систем во објектот. Ваквиот систем ќе овозможи и ладење во летниот период во режим 12-17°C преку радијаторскиот систем во овие простории кои се користат во летниот период. Спроведувањето на проектот е добиен преку јавниот повик на Владата на РС Македонија за реализација на Програмата за намалување на аерозагадувањето (замена за нееколошки системи). Без фискални импликации.</p> <p>2. Изработка на нова тригодишна програма за енергетска ефикасност 2022-2024 година Оваа програма треба да претставува континуитет на досега реализираните активности од предходните две програми, а согласно новиот Закон за Енергетика и</p>

	<p>Законот за Енергетска Ефикасност и новата методологија за изработка на истите. Без фискални импликации.</p> <p>3. Замена на рефлекторските системи од 400W во спортските сали од две општински основни училиште со ЛЕД светилки од 100W</p> <p>Замената на рефлекторските системи ќе биде во две спортски сали во училиштата Владо Тасевски и Петар Поп Арсов, во кои нема соодветно осветлување, а има голема инсталирана снага и проблеми во замена на ампулите од рефлекторите со користење на скеле.</p> <p>Новото осветлување ќе овозможи 300 LUX на подните површини и долг работен век на светилките од 60.000 работни часа.</p> <p>Заштедата на инсталираната снага и потрошена енергија е повеќе од 60%.</p> <p>Вредност на инвестицијата 350.000,00 денари.</p> <p>4. Замена на нисконапонски табли, осигурувачи и инсталација во ООУ „Аврам Писевски“, УЗ Бардовци</p> <p>Со промена на системот за греење во ова училиште од безбедносни причини треба да се заменат старите дотраени табли со топливи осигурувачи и инсталации кои во сегашните, постоечки услови се закана за безбедноста на корисниците и учениците.</p> <p>Ова е последно од училиштата каде се уште не е направена оваа реконструкција.</p> <p>Вредност на инвестицијата 500.000,00 денари.</p> <p>5. Изработка на Енергетски пасоши за сите јавни објекти во надлежност на општината.</p> <p>Општина Карпош направи реконструкции со мерки за ЕЕ на сите 10 основни училишта и 12 објекти на градинките на територија на општината.</p> <p>Во 2012 год. за сите училишта се направени банери со енергетски карактеристики согласно тогашната состојба на објектите.</p> <p>Општината има обврска со новиот Закон за ЕЕ и Правилникот за Енергетски карактеристики на објектите да изработи „Енергетски пасоши“ за сите објекти кои ќе бидат вработени и истакнати на влезот на секој објект.</p> <p>Оваа обврска може да биде реализирана само преку лиценцираните фирми (вкупно 74) во Републиката.</p>
--	---

	<p>Без фискална импликација (средства од надворешен донатор).</p> <p>6. Субвенционирање на енергетско ефикасни кровови</p> <p>Општината Карпош продолжува со активностите за субвенционирање на енергетско ефикасни кровови. Според претходното искуство, ќе се распише јавен повик на кој граѓаните ќе имаат прилика да аплицираат. Согласно објавените критериуми ќе биде направена ранг листа, по што ќе започне реализацијата со учество на финансиски средства од Општината Карпош.</p> <p>Вредност на инвестицијата 3.000.000,00 денари</p> <p>7. Изработка на „REPLACE – КАЛКУЛАТОР за Вашиот систем за греење“, алатка која помага во изборот на климатски прифатлив систем за греење како замена на стариот и неефикасен систем.</p> <p>Ова е во насока на стратешката определба на општината за замена на фосилните горива со системи од обновливи извори на енергии.</p> <p>Во рамките на проектот „REPLACE“ од програмата ХОРИЗОН 20/20 на Европската унија за индивидуални системи за греење и ладење од обновливи извори на енергии, каде општината Карпош е партнер, ќе се изработи REPLACE – КАЛКУЛАТОР, јавно достапен за граѓаните, преку кој ќе можат да проверат кои технички решенија за замена на постојниот систем на греење се применливи, какви финансиски импликации ќе има замената како и влијанието на системот врз животната средина.</p> <p>Без фискални импликации.</p> <p>8. Учество во проектот „ EXCITE - Стандарди за одличност, инвестирај во доверба: сервиси за енергетски менаџмент прилагодени на локалните власти во Источна Европа“, од програмата ХОРИЗОН 20/20 на Европската унија, спроведен од Хабитат – Македонија.</p> <p>Општината Карпош, заедно со општините Кичево и Кочани е партнер во проектот „EXCITE“ со кој ќе се спроведува еја методологијата на локално ниво. Ова е развиен и напреден европски систем за управување со квалитет и афирмација кога се во прашање политики,</p>
--	--

	<p>програми, проекти и мерки за подобрување на енергетската ефикасност, користењето на обновливи извори на енергија и климатските промени. ЕЕА - еа методологијата ги поддржува локалните власти во воспоставување пристапи за спроведување ефективни мерки за енергетска и климатска политика. Без фискални импликации.</p> <p>9. Учество во проектот „ComAct – Активности за намалување на енергетската сиромаштија прилагодени во заедницата“, од програмата ХОРИЗОН 20/20 на Европската унија, спроведен од Хабитат - Македонија</p> <p>Општината Карпош е партнер во проектот „ComAct“ со кој ќе се воведуваат прилагодени мерки за намалување на енергетската сиромаштија во станбените згради. Главна цел е да се овозможи скапите и најефикасни мерки за подобрување на енергетската ефикасност на објектот да бидат достапни и лесно да се управуваат од страна на заедниците кои се соочуваат со енергетска сиромаштија. Без фискални импликации.</p> <p>10. Учество во проектот „EnergyMEASURES – Прилагодени мерки за енергетски ранливите домаќинства“, од програмата ХОРИЗОН 20/20 на Европската унија, спроведен од Хабитат Македонија</p> <p>Општината Карпош е партнер во проектот „EnergyMEASURES“ кој се однесува на спроведување координирани програми за енергетска потрошувачка во која се вклучени домаќинства и посочување на структурните проблеми поврзани со енергетската сиромаштија. За ублажување на енергетската сиромаштија најефективно и одржливо средство е намалувањето на потребата за електрична енергија, што вклучува подобрување на енергетските перформанси на живеалиштата и промовирање енергетски ефикасни навики кај ранливите домаќинства. Без фискални импликации.</p>
Стратешки насоки и цели:	Унапредување на енергетската ефикасност во областите кои се во надлежност на Општина Карпош

Очекувани резултати:	Намалување на трошоците преку намалување на потрошувачката на електрична и топлинска енергија; подобар и поефективен увид на потрошувачката и постепено воведување на алтернативни (обновливи) извори на енергија.
Целна група:	Граѓаните на Општина Карпош
Предвидена финансиска рамка:	3.850.000,00 денари

Вкупна предвидена финансиска рамка:

III. Финансирање

Финансирањето на активностите утврдени со оваа Програма во износ од **133.450.000,00 денари** е предвидено со Буџетот на Општина Карпош за 2022 година.

За активностите од областа што ги опфаќа Програмата, а кои согласно потребите ќе се појават во текот на 2022 година, ќе бидат предвидени дополнителни финансиски средства од Буџетот на Општина Карпош.

IV. Завршни одредби

Секторот за Екологија и енергетска ефикасност со Секторите за Финансии и Јавни набавки ќе изработат динамички план со финансиски и временски рамки за полесно имплементирање и следење на реализирањето на предвидените активности во рамките на оваа Програма. Покренувањето на нови иницијативи, како и давање мислења и предлози заради остварување на целите на Програмата може да биде дел од било кој Сектор на Општината во непосредна соработка со Секретарот и Градоначалникот.